

MVCRX05DEBU2
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-184560-4/VS-2020

Praha 10. prosince 2020
Počet listů: 6

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 16/2020

Postup matričních úřadů po ukončení přechodného období po vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie

Dnem 1. února 2020 vystoupilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Velká Británie“) z Evropské unie (EU) a stalo se „třetí zemí“¹. Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Dohoda o vystoupení“) stanovila přechodné období, které končí dnem 31. prosince 2020. Do uvedeného dne se na Velkou Británii a ve Velké Británii použilo, s určitými výjimkami, v plné míře právo EU.

S účinností od 1. ledna 2021 budou matriční úřady ve vztahu k Velké Británii postupovat takto.

1. Veřejné listiny

Dohoda o vystoupení se *nezabývá* Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1191 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012, (dále jen „nařízení“).

a) Nařízení mj. ruší pro některé veřejné listiny (rodný, oddací, úmrtní list a doklad o registrovaném partnerství, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství/vstupu do registrovaného partnerství) požadavek ověřovací doložky **Apostille** mezi členskými státy a zjednodušuje další formality. Použití nařízení nezávisí na datu vydání veřejné listiny orgánem členského státu, ale na datu, kdy je veřejná listina předložena orgánům jiného členského státu EU.

¹ Třetí zemí se rozumí země, která není členem Evropské unie.

Nařízení se proto již nebude vztahovat na veřejnou listinu vydanou orgány Velké Británie, která bude předložena orgánům členského státu EU, tedy i České republiky, po skončení přechodného období, bez ohledu na datum vydání a dobu platnosti této veřejné listiny. Po skončení přechodného období se mezi členskými státy EU a Velkou Británií použije Haagská úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin z roku 1961 (sdělení MZV č. 45/1999 Sb.), tj. listina vydaná orgány Velké Británie, která bude předkládána k úřednímu jednání v České republice, **musí být opatřena ověřovací doložkou Apostille a úředním překladem do českého jazyka.**

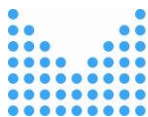
Pokud byla listina součástí žádosti směřované vůči matričním úřadům, která byla podána prostřednictvím zastupitelských úřadů ČR, pak nemusí být opatřena ověřovací doložkou Apostille, byla-li těmto zastupitelským úřadům podána do 31. prosince 2020 včetně. I zastupitelské úřady ČR jsou totiž českými orgány.

Je-li britský matriční doklad opatřen **vícejazyčným standardním formulářem**, vydaným do 31. prosince 2020 podle nařízení, který nahrazuje úřední překlad, a bude-li předložen k úřednímu jednání na území České republiky po 1. lednu 2021, předložení úředního překladu matričního dokladu nemusí být vyžadováno. Doklad však musí být opatřen ověřovací doložkou Apostille.

b) Na základě informací od Zastupitelského úřadu ČR v Londýně jsme zjistili, že opatření britských matričních dokladů ověřovací doložkou Apostille je vzhledem k současné epidemiologické situaci nadále velmi složité. Ověřovací doložky Apostille je možno zajistit pouze poštou, její vyřízení trvá minimálně 3 týdny, mnohdy i déle. V důsledku koronavirových opatření je ve Velké Británii omezena činnost státních úřadů a doručování listovních zásilek je velmi zdlouhavé.

Podle ustanovení § 57 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), listiny vydané orgány cizího státu, které platí v místě, kde byly vydány, za veřejné listiny a které jsou podkladem pro zápis, dodatečný zápis, anebo dodatečný záznam v matriční knize, nebo opravu zápisu v matriční knize, *musí být opatřeny potřebnými ověřenými*. Matriční úřad může potřebná ověření listin *prominout*, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

V návaznosti na shora uvedené jsme toho názoru, že *na základě žádosti* občanů České republiky, usazených ve Velké Británii, může matriční úřad **prominout** ověření britské listiny/dokladu, tj. její opatření ověřovací doložkou Apostille, **za účelem obstarání českých matričních dokladů k umožnění legalizace dalšího pobytu těchto osob ve Velké Británii**, neboť v koronavirových omezeních fungování britských orgánů je možné onu těžko překonatelnou překážku spatřovat.

Tuto skutečnost vyznačí v oddíle „Záznamy a opravy před podpisem“ v příslušném svazku matriční knihy (§ 21 odst. 2 vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, ve znění pozdějších předpisů). Nepůjde tedy o generální automatické promíjení ověření listin, neboť toto zákon o matrikách neumožňuje.

Zatím nelze odhadnout, jak se situace bude dále vyvíjet, o prominutí ověření dokladu je tak možno v těchto případech požádat s účinností od 1. ledna 2021 do odvolání. Důvodem pro odvolání by pak byla stabilizace poměrů ve Velké Británii, díky níž by bylo možno ověřovací doložky Apostille získávat v přiměřených lhůtách. O změně situace ve Velké Británii budeme matriční úřady cestou krajských úřadů informovat, jakmile takové informace získáme.

V případě, že má matriční úřad **důvodné pochybnosti o pravosti** předkládaného dokumentu bez doložky Apostille, neměl by k prominutí vyššího ověření listiny přistoupit.

2. Vydávání českých matričních dokladů pro použití ve Velké Británii

Pokud má být matriční doklad vystavený matričním úřadem v České republice použit na území Velké Británie, je nezbytné žadatele upozornit, že s účinností od 1. ledna 2021 tento musí být opatřen ověřovací doložkou Apostille a úředním překladem do anglického jazyka.

3. Uzavírání manželství státních občanů Velké Británie na území České republiky

a) předkládání dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství

Informace Ministerstva vnitra č. 4/2014, týkající se předkládání dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství státními občany Velké Británie, zůstává i nadále v platnosti, tj. bude umožněno i snoubenci, státnímu občanu Velké Británie, který má trvalý pobyt na území Velké Británie, aby učinil před matričním úřadem, před kterým bude manželství uzavírat, prohlášení o svém osobním stavu a o tom, že je z hlediska právního řádu Velké Británie způsobilý k uzavření manželství (stejně prohlášení činí státní občan Velké Británie, který nemá trvalý pobyt na území Velké Británie).

Bude-li předkládat státní občan Velké Británie s trvalým pobytem na území Velké Británie „Potvrzení o neexistenci překážek, které by bránily uzavření manželství“, toto musí být opatřeno úředním překladem do českého jazyka a s účinností od 1. ledna 2021 i ověřovací doložkou Apostille. V případě, že požádá

o prominutí vyššího ověření na této listině z důvodu, že mu britské úřady nejsou schopny doložit Apostille s ohledem na koronavirová omezení vydat v přiměřených lhůtách, má matriční úřad možnost tuto podmínku s ohledem na § 57 odst. 2 zákona o matrikách prominout. V úvahu přitom bude brát i skutečnost, kdy má být manželství uzavřeno a zda má státní občan Velké Británie reálnou možnost si doložit Apostille na potvrzení před uzavřením manželství obstarat.

Zároveň upozorňujeme, že vydané potvrzení není dokladem o právní způsobilosti k uzavření manželství a snoubenec, státní občan Velké Británie, požádá matriční úřad, před kterým bude manželství uzavírat, o prominutí předložení dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství.

Obdobně bude matriční úřad postupovat při promíjení dokladu o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství.

b) Potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky

Podle ustanovení § 35 odst. 2 zákona o matrikách, je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do registrovaného partnerství, cizincem, předloží matričnímu úřadu před uzavřením manželství nebo vznikem registrovaného partnerství **potvrzení** vydané Policií České republiky **o oprávněnosti pobytu na území České republiky**; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie, občana jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo jeho rodinné příslušníky. Toto potvrzení nesmí být ke dni uzavření manželství nebo vzniku partnerství starší 7 pracovních dnů. Pokud jde o rodinné příslušníky, zákon o matrikách zde odkazuje na čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

Citovaná směrnice 2004/38/ES zakotvuje ve svém článku 24 zásadu rovného zacházení znamenající pro občany EU a jejich rodinné příslušníky, že s nimi bude zacházeno stejně jako se státními občany České republiky. **Článek 23 dohody o vystoupení vztáhl zásadu rovného zacházení i na beneficiary dohody o vystoupení – státní občany Velké Británie a jejich rodinné příslušníky.**

Beneficiary dohody o vystoupení jsou:

- státní občan Velké Británie, který na území oprávněně pobýval ke dni 31. prosince 2020 v souladu s částí druhou Dohody o vystoupení;
- rodinný příslušník výše uvedeného občana.

Rodinným příslušníkem státního občana Velké Británie je jeho:

- 1) manžel či registrovaný partner (*v kontextu uzavření manželství či prohlášení o uzavření registrovaného partnerství tuto kategorii vylučují další podmínky*),
- 2) rodič, jde-li o občana Velké Británie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
- 3) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Velké Británie,
- 4) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Velké Británie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Velké Británie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt,
- 5) příbuzný, jehož přítomnost na území je potřebná proto, aby občan Velké Británie nebyl zbaven práva přechodného nebo trvalého pobytu na území, které má podle části druhé výstupové dohody,
- 6) příbuzný občana Velké Británie a v zemi, z níž pochází, jím byl vyživován nebo je členem jeho domácnosti, nebo vážné zdravotní důvody tohoto cizince naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Velké Británie,
- 7) partner občana Velké Británie, který má s ním řádně doložený trvalý partnerský vztah.

Postavení náleží cizincům

- pod č. 1) - 5) pokud,
 - a. cizinec oprávněně pobýval na území ke dni 31. prosince 2020, nebo
 - b. cizinec při podání žádosti o přechodný pobyt na území následuje občana Velké Británie, pokud ke dni 31. prosince 2020 nepobýval na území, a příbuzenský vztah podle odstavce 1 k tomuto občanu existoval ke dni 31. prosince 2020, nebo
 - c. se cizinec po dni 31. prosince 2020 stal narozením nebo osvojením potomkem rodičů, kteří jsou oba občany Velké Británie, 1 rodič je občanem Velké Británie a druhý je státním občanem České republiky nebo 1 z rodičů je občanem Velké Británie a má výhradní nebo společná práva péče o dítě, zejména právo určit místo bydliště dítěte.
- pod č. 6) - 7) za podmínky, že cizinec oprávněně pobýval na území ke dni 31. prosince 2020, nebo přede dnem 1. ledna 2021 podal žádost o povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu, nebo cizinec při podání žádosti o přechodný pobyt žil v trvalém partnerském vztahu s občanem Velké Británie, který byl trvalý již ke dni 31. prosince 2020.

Ze shora uvedeného vyplývá, že beneficianti, jejich rodinní příslušníci a cizinci (při splnění shora uvedených podmínek) **nebudou předkládat** k uzavření manželství na území České republiky **potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky**. Pokud by matriční úřad předložení potvrzení po uvedených osobách

vyžadoval, dopouštěl by se porušování Dohody o vystoupení a principu rovného zacházení.

Nutno dodat, že zejména občané Velké Británie, kteří jsou beneficiety výstupové dohody, nemusí být dle judikatury Soudního dvora EU (rozsudek C-325/09 *Dias*) držiteli pobytového dokladu, neboť potvrzení o přechodném pobytu, případně povolení k trvalému pobytu pouze osvědčuje pobytová práva tohoto občana EU (občana Velké Británie) a nijak je nezakládá. Rovněž Česká republika nemá povinný systém registrace občanů EU (a Velké Británie), tj. **nelze zatím rozlišit beneficiety výstupové dohody pouhým předložením jejich pobytového dokladu**. Za této situace doporučujeme v případě pochybnosti, zda je snoubenec, který je občanem Velké Británie, beneficentem Dohody o vystoupení, vycházet z toho, že tímto beneficentem je.

4. Zápis jména a příjmení státního občana Velké Británie do matričních knih a matričních dokladů

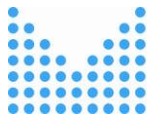
Brexit nemá žádný vliv na dohodu o příjmení při uzavření manželství (§ 660 - § 662 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v znění pozdějších předpisů), uzavírá-li manželství státní občan Velké Británie na území České republiky.

V této souvislosti upozorňujeme na ustanovení § 70a zákona o matrikách, podle něhož matriční úřad na základě prohlášení státního občana České republiky, který je současně státním občanem jiného členského státu EU, uvede v matriční knize jméno, popřípadě jména, nebo příjmení státního občana České republiky v podobě, kterou mu umožňuje užívat právo a tradice tohoto jiného členského státu EU, prokáže-li státní občan České republiky jeho užívání matričním dokladem, popřípadě jinou veřejnou listinou tohoto jiného členského státu EU.

Po skončení přechodného období, tj. s účinností od 1. ledna 2021, již uvedené prohlášení nebude moci činit státní občan České republiky, který je zároveň státním občanem Velké Británie.

5. Předkládání veřejných listin na úseku státního občanství

Co se týče předkládání veřejných listin vystavených ve Velké Británii v rámci správních řízení na úseku státního občanství vedených podle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů, sdělujeme, že se bude postupovat plně v souladu s informacemi uvedenými v bodě č. 1 této informace.

* * *

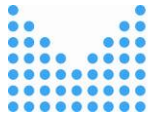
Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.
ředitel odboru všeobecné správy

Vyřizuje: JUDr. Jana Hálová
tel. č.: 974 817 427

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy
- Ministerstvo zahraničních věcí, konzulární odbor, Praha
- ZÚ Londýn (Viera.Jaresova@mzv.cz)

- British Embassy Prague, Thunovská 14, Praha 1 (jana.safrova@fcdo.gov.uk)
- Ministerstvo spravedlnosti, mezinárodní odbor civilní
(astudena@msp.justice.cz)